

בספטמבר 2022 ימלאו 50 שנה למכון משואה.

לקראת שנת היובל נחשוף מידי שבוע, במשך 50 שבועות, פריט נבחר מתוך אוספי ארכיון משואה.

פריט מספר 24 – הקשרית הלה רופאיזון לבית שיפר

לקראת יום האישה הבינלאומי, נקדיש את הפוסט לאחת מהקשריות שחרפו נפשן על מנת לאפשר קשר בין הגטאות והמחתרות בתנאי הבידוד והניתוק שכפה הכיבוש הנאצי. בנטל זה נשאו בעיקר נערות שניחנו בפרצוף "ארי" ובפולנית טובה.

הלה רופאיזון (1921–2017) לבית שיפר נולדה בקרקוב שבפולין. בצעירותה ועד להקמת גטו קרקוב, במרץ 1941, הייתה פעילה בתנועת הנוער החלוצית "עקיבא".

במרץ 1941 עברה לוורשה, התגנבה לגטו והצטרפה לפעילות תנועת "עקיבא" ולאחר מכן לפעילות המחתרת "הארגון היהודי הלוחם" (אי"ל). פעילותה במחתרת הייתה מסוכנת וכללה הכנת תעודות זהות מזויפות ללוחמים ביערות, השגת נשק ומסמכים והעברת מסרים ותאום בין הקבוצות הלוחמות בעיקר בין גטו קרקוב לגטו ורשה. בינואר 1943, במהלך אחת ממשימות הקישור, נעצרה, הצליחה לברוח ובתוך כך נפצעה ברגלה מירי.

שבוע לאחר פרוץ המרד בגטו ורשה נשלחה לבונקר הפיקוד ברחוב מילא 18. ב-8 למאי 1943 יצאה מהגטו בהוראת מרדכי אנילביץ, מפקד ארגון אי"ל, לצד ה"ארי" על מנת להעביר מסר ליצחק צוקרמן סגנו על הצורך הדחוף בהשגת נשק לטובת המרד. קבוצת לוחמים יצאו מהגטו דרך תעלות הביוב ובניהם הלה ונפלו למארב של המשטרה הפולנית. הלה הצליחה לברוח ולהעביר את המסר ליצחק צוקרמן.

ב-11/5/1943 קיבלה את הבשורה המרה על נפילתו של הבונקר ומותם של חבריה. הלה הסתתרה במחבוא בפרברי ורשה יחד עם חברותיה. ב-13 ביולי 1943 נתפסה וגורשה למחנה ברגן בלזן בגרמניה בו שרדה קרוב לשנתיים עד שחרור המחנה באפריל 1945.

לאחר המלחמה הגיעה למחנה עקורים בגרמניה וממנו למחנה פליטים בבלגיה שם ארגנה קבוצת צעירים לעליה ארצה במסגרת עלייה ב'. הלה הגיעה ארצה בראש השנה 1945 והתיישבה בבית יהושע, שם הכירה את בעלה אריה רופאיזון. לאחר החתונה הצטרפו לגרעין המייסד של בוסתן הגליל.

הלה שיפר – רופאיזון העידה במשפט אייכמן על תפקידה כקשרית וסיפרה כי הייתה זו היא שהעבירה את חומר הנפץ בו ייצרו את הפצצות להתקפה בקפה צינגריה בקרקוב.

פריטים מקושרים:

פריט מספר 75056 - הלה שיפר בצעירותה

פריט מספר 76006 - שושנה לאנגר (מימין) והלה שיפר (משמאל) קשריות "הארגון היהודי הלוחם" בגטו ורשה. בזהות נוצריות בוורשה הארית. 26.6.1943

תצלום שמקורו ממוזיאון השואה בווינגטון
הלה שיפר (במרכז) עם קבוצת צעירים לאחר השחרור בדרך מגרמניה למחנה פליטים בבלגיה

תצלום שמקורו בויקיפדיה
הלה שיפר רופאייזן מעידה במשפט אייכמן

פריט מספר 74940 - רופאיזון הלה בביקור באגדרטה בבונקר מילה 18 בשנת 1997

